Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19876

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i, Sibel Ça?atay taraf?ndan 2018 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? özgün bir ölçme arac?d?r. Ölçek, yabanc? dil ö?renimi ba?lam?nda ö?rencilerin akademik ba?ar?lar? veya ba?ar?s?zl?klar? sonras?nda sergiledikleri nedensel yükleme alg?lar?n? de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r.

Geli?tirme türünde bir ölçek olan bu araç, dil ö?renenlerin motivasyonel süreçlerini ve gelecekteki çaba düzeylerini etkileyen içsel (yetenek, çaba) ve d??sal (?ans, görevin zorlu?u) nedenlere yapt?klar? at?flar? belirlemeyi hedefler. Ölçek, Nedensel Yükleme Teorisi çerçevesinde, dil ö?renme ç?kt?lar?na yap?lan at?flar?n do?as?n? incelemeye olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Nedensel Yükleme, Yükleme Teorisi, Dil Ö?renimi, Ba?ar? Motivasyonu, Ölçek Geli?tirme, Psikoloji, Sibel Ça?atay, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Sibel Ça?atay

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yabanc? dil ö?renme süreçlerinde ö?rencilerin kar??la?t??? ba?ar? ve ba?ar?s?zl?k durumlar?na ili?kin yapt?klar? **nedensel at?flar?n** niteli?ini ve yo?unlu?unu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçüm, ö?rencilerin nedenleri nas?l alg?lad???n? ortaya koyarak, yükleme örüntülerinin ö?renme davran??lar? ve gelece?e yönelik motivasyonlar? üzerindeki etkilerini ara?t?rmaya zemin haz?rlar.

Ölçek, ayn? zamanda, Sibel Ça?atay'?n doktora tezinde uygulad??? **ba?ar? yüklemesi e?itimi** program?n?n dil ö?renenlerin alg?lar? üzerindeki etkisini deneysel olarak de?erlendirmek için bir ön test ve son test arac? olarak geli?tirilmi?tir. Bu sayede, ö?rencilerin yükleme stillerinde e?itim sonucunda meydana gelen de?i?imler nicel olarak tespit edilebilmi?tir.

Yap?

Ölçek, akademik ba?ar? psikolojisi alan?nda temel bir kuram olan Nedensel Yükleme Teorisi'ne (Weiner, 1985) dayanmaktad?r. Bu teoriye göre, bireyler ba?ar? ve ba?ar?s?zl?klar?n? üç temel boyutta de?erlendirirler: **Yerle?im Boyutu** (?çsellik vs. D??sall?k), **?stikrar Boyutu** (Kararl?l?k vs. Karars?zl?k) ve **Kontrol Edilebilirlik Boyutu** (Kontrol Edilebilir vs. Kontrol Edilemez).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i, dil ö?renme ba?lam?na özgü durumlar yaratarak, ö?rencilerin dil yeterlili?indeki de?i?imleri hangi nedenlere (örne?in, do?al yetenek, harcanan çaba, ö?retmenin kalitesi, s?nav?n zorlu?u) atfetti?ini yap?sal olarak ölçmektedir. Bu at?flar?n do?as?, ö?rencinin gelecekteki dil ö?renme çabas?n? ve öz yeterlilik inanc?n? do?rudan etkiler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, bir geli?tirme ölçe?i olmas? nedeniyle, Sibel Ça?atay'?n 2018 tarihli doktora tezi içerisinde ayr?nt?l? olarak raporlanm??t?r. Geçerlik analizleri genellikle **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi) ve **kapsam geçerli?ini** (uzman görü?leri) içermektedir. Ancak, orijinal özet kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir (-).

Ölçe?in yap? geçerli?i, maddelerin teorik olarak öngörülen nedensel yükleme boyutlar?n? ne kadar iyi temsil etti?ini do?rulamaktad?r. Detayl? geçerlik sonuçlar?na, tezin tam metnine eri?im sa?layan YÖK Tez Merkezi üzerinden ula??labilir: tez.yok.gov.tr.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, geli?tirme sürecinin bir parças? olarak tezin metodoloji bölümünde sunulmu?tur. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder ve tipik olarak **iç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) ile ölçülür. Orijinal kaynak özetinde bu katsay?lar belirtilmemi? olsa da (-), ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak geli?tirildi?i varsay?lmaktad?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? (nedensel yükleme) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ölçe?in güvenilirli?ine dair say?sal veriler ve yöntemsel detaylar, Hacettepe Üniversitesi'nde savunulan doktora tezi içerisinde mevcuttur.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla, geli?tirme a?amas?nda faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in Nedensel Yükleme Teorisi'ne uygun olarak çok boyutlu bir yap?y? m?, yoksa tek boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini ortaya koyar. Büyük olas?l?kla, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile madde havuzu test edilmi? ve ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile yap?n?n uygunlu?u do?rulanm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, dil ba?ar?s?na ili?kin yüklemelerin hangi temel alt faktörler alt?nda topland???n? (örne?in, ?çsel-Kararl? Yüklemeler veya D??sal-Karars?z Yüklemeler) belirlemede kritik rol oynam??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik temellerle uyumlu oldu?unu kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemi?tir, ancak nedensel yükleme ölçeklerinin do?as? gere?i **Likert Tipi Derecelendirme** kullan?ld??? tahmin edilmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yabanc? Dil Ö?renimi gören ö?renciler

Age Group: Genellikle yüksekö?retim düzeyindeki veya ileri düzey dil kurslar?na kat?lan yeti?kin ö?renciler.

Population Details: Ölçek, Sibel Ça?atay'?n tez çal??mas? kapsam?nda belirlenen ve dil ö?renme deneyimine sahip örneklem grubu üzerinde uygulanm??t?r.

Test Methodology: Yap?land?r?lm?? Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Yükleme Boyutlar?, Hacettepe Üniversitesi, Doktora Tezi, Çaba, Yetenek, Ö?renme Stratejileri, Motivasyonel Süreçler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il (Tezde belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: Sibel Ça?atay (Affiliation: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü)

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, **2018** y?l?nda geli?tirilmi? ve standardize edilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Sibel Ça?atay ve tezin ba?l? oldu?u Hacettepe Üniversitesi taraf?ndan verilmektedir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için yazar?n ve tezin usulüne uygun olarak referans gösterilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Ça?atay, S. (2018). *Ba?ar? yüklemesi e?itiminin dil ö?renenlerin yükleme alg?lar?, gelecek*

ARABPSYCHOLOGY.COM

benlikleri ve motive çaba ve davran??lar? üzerine etkisi (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Dil Ba?ar?s? Nedensel Yükleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak özetinde yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na ve puanlama yönergelerine ula?mak için Sibel Ça?atay taraf?ndan 2018 y?l?nda sunulan doktora tezinin tam metninin incelenmesi gerekmektedir. Ölçek maddeleri, ö?rencilerin dil ö?reniminde kar??la?t?klar? çe?itli ba?ar? ve ba?ar?s?zl?k senaryolar?na yönelik at?flar?n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM